

Memo van de gedeputeerde

drs. H.J.A. van Merrienboer
Gedeputeerde Ruimte en Financiën

mede namens
M.J.G. Spierings
Gedeputeerde Agrarische ontwikkeling, Energie en Bestuur

Onderwerp

Lokale participatie en voortgang Windenergie A16

Geachte Statenleden,

Met dit memo informeer ik u over de lokale participatie in het project Windenergie A16. Dit conform mijn toezegging in de vergadering van Provinciale Staten op 14 september 2018 om uw Staten periodiek te informeren over voortgang van de lokale participatie. De lokale participatie vloeit voort uit het project WindenergieA16, dat een ruimtelijk spoor en een participatiespoor kent.

De werkeenheden Energie A16 heeft de onderdelen over lokale participatie verwoord. De lokale participatie maakt deel uit van de lijn Sociale Innovatie in Energietransitie uit het Uitvoeringsprogramma Energie 2016-2019.

Aansluitend breng ik u op de hoogte van enkele ontwikkelingen in het ruimtelijk spoor.

Voortgang lokale participatie

Het project Windenergie A16 heeft – naast de planvorming over 100 MW aan windenergie – ook geleid tot een intensieve samenwerking tussen 4 gemeenten en de provincie op het vlak van transitie duurzame energie, ruimtelijke kwaliteit en omgeving. De A16-zone blijkt een geschikte kraamkamer voor nieuwe ontwikkelingen vanwege de schaalgrootte, complexiteit en impact op de inwoners van het gebied.

De afgelopen jaren is lokale participatie¹ concreet vormgegeven en verankerd. In een informeel samenwerkingsverband, de 'werkeenheden Energie A16' werken vertegenwoordigers samen van de energietransitie-stichtingen van Drimmelen, Moerdijk en Zundert, vier Bredase A16 wijk- en dorpsraden, de gemeente Breda, Drimmelen, Moerdijk en Zundert, Provincie en Energiefonds Brabant (EFB). De Provincie en het EFB onderhouden de contacten met de initiatiefnemers van windmolens.

In tal van informatiebijeenkomsten met belanghebbenden is de lokale behoefte opgehaald voor lokale participatie en door de werkeenheden nader uitgewerkt in een 'Programma van Wensen'.

¹ De Green Deal WindenergieA16 van april 2017 biedt de basis voor lokale participatie.

Datum

18 maart 2019

Documentnummer

C2233139/4492142

Aan

Provinciale Staten van
Noord-Brabant

Kopie aan

Marc van de Ven

Van

H.J.A. van Merrienboer

Telefoon

(073) 681 21 77

Email

hvmerrienboer@brabant.nl

Bijlage(n)

-

Ik informeer u over drie onderdelen van de lokale participatie: a) burenregeling, b) windmolens voor 25% in lokaal eigendom en c) het verschil in legeskosten. Tot slot wordt stilgestaan bij de borging van de lokale participatie.

a) Burenregeling

In de discussie over een goede verdeling van lusten lasten bij de komst van windmolens, is vooral aandacht besteed aan de direct omwonenden van de windmolens. Dit heeft geleid tot de *"Burenregeling A16 zone"*, waarbij een woninggebonden budget beschikbaar komt voor een energiescan, maatwerkadvies en de uitvoering van energemaatregelen.

Alle exploitanten van windmolens in de A16 zone betalen een jaarlijkse bijdrage van EUR 0,50 per MWh opgewekte energie aan het participatiefonds Windenergie A16 (de zgn. NWEA-bijdrage). De opbrengst uit deze bijdrage wordt besteed aan energiebesparende maatregelen voor de direct omwonenden. Dat zijn degenen die wonen binnen de 42 dB Lden-geluidscontouren van de windmolens. Het betreft ca 160 woningen in Nederland en België (Hazeldonk): geluid kent immers geen grenzen.

De communicatie over deze privaatrechtelijke regeling wordt binnenkort gestart voor alle 160 in aanmerking komende woningen. In Binnen-Moerdijk (gemeente Drimmelen) zijn, vooruitlopend op de definitieve regeling, al met omwonenden gesprekken gevoerd over mogelijk te nemen energiebesparende maatregelen.

b) 25% van de windmolens in lokaal eigendom

Een belangrijke pijler van lokale participatie vormt de afspraak met initiatiefnemers dat 25% van de windmolens in lokaal eigendom komt. Hiertoe heeft het Energie Fonds Brabant (EFB) overeenkomsten afgesloten met op één na alle initiatiefnemers langs de A16. De laatste overeenkomst wordt binnenkort gesloten met Goede Buren, de initiatiefnemer voor 3 windmolens op de locaties van Rijkswaterstaat bij Klaverpolder.

Het EFB heeft een Participatiefonds A16 opgericht die de winsten uitkeert aan de 3 lokale stichtingen en het Energiefonds Breda ter uitvoering van lokale energie-agenda's (LEA). Het Participatiefonds is de eigenaar van 25% van de aandelen in de windmolens.

Via de LEA komt de winst uit de windmolens komt ten goede aan nieuwe energieprojecten van de lokale gemeenschap. In tal van bijeenkomsten in wijken, dorpen en buurten wordt door de lokale stichtingen en door de gemeente Breda al gesproken over initiatieven die moeten worden vastgelegd in de LEA.

In de werkeenheden zijn afspraken gemaakt over de inzet van de middelen. Deze worden revolverend ingezet op een manier dat iedereen mee kan doen.

De volgende categorieën van projecten zijn mogelijk: postcoderoosprojecten zon, SDE+ projecten zon, verhuur van (generieke) energievraag beperkende maatregelen zoals isolatie, zonneboilers, warmtepompen en zonnepanelen, verhuur van energie-installaties van nieuwbouwwoningen, verhuur van LED-verlichting- en zonnethermie-installaties aan sportverenigingen etc.

De middelen voor deze projecten komen pas beschikbaar op het moment van feitelijke exploitatie (vanaf 1 jan 2021). Hierbij speelt de uitspraak van de Raad van State een belangrijke rol. Deze wordt niet voor eind 2019 verwacht. Daarna kunnen

Datum

18 maart 2019

Stuknummer

C2233139/4492142

initiatiefnemers daadwerkelijke investeren. Er wordt gewerkt met tijdelijke voorfinanciering uit gemeentelijke bijdragen en middelen uit Sociale Innovatie (via Enpuls B.V.).

Het proces van het opstellen van LEA's is net opgestart. Er is behoefte aan kwartiermakers die in vier gemeenten ondersteunen bij de kennisoverdracht en het faciliteren van lokale partijen om zelf met revolverende projecten aan de slag te gaan.

Datum

18 maart 2019

Stuknummer

C2233139/4492142

c) Vershil in legeskosten

Het derde onderdeel van de lokale participatie is het verschil in provinciale en gemeentelijke legeskosten. De initiatiefnemers hebben zich bereid verklaard om deze middelen in een apart fonds te storten, waaruit zowel de kwaliteitsverbetering landschap wordt gefinancierd als extra middelen voor het bovengenoemde proces van de LEA's. Deze middelen komen derhalve ook pas beschikbaar zodra het inpassingsplan en de omgevingsvergunningen onherroepelijk zijn.

Bij bovenstaande onderdelen van lokale participatie moet worden betocht dat de Raad van State eerst aan zet is door zich uit te spreken over het inpassingsplan en de omgevingsvergunningen voordat er middelen vrijkomen.

Borging lokale participatie

Waar de Green Deal met initiatiefnemers uit 2017 nog de status van intentie had, is participatie inmiddels juridisch verankerd. De afspraken zijn geborgd in het inpassingsplan, in de anterieure overeenkomsten tussen provincie en initiatiefnemers en in overeenkomsten tussen initiatiefnemers en het 'Participatiefonds A16'. Deze entiteit is opgericht door het Energiefonds Brabant als uitwerking van vier samenwerkingsovereenkomsten met resp. de gemeente Breda en de energietransitie stichtingen in Drimmelen, Moerdijk en Zundert.

Dit alles heeft er inmiddels toe geleid dat het project Windmolens A16 is verbreed naar een energietransitie op lokaal niveau. Na vaststelling van het inpassingsplan door PS hebben de betrokken gemeenten de wens geuit om de samenwerking in het A16 gebied voort te zetten.

Op dit moment wordt een voorstel uitgewerkt in de vorm van een nieuw A16-convenant om invulling te geven aan de lokale, provinciale en nationale ambities van het Klimaatakkoord. Komende tijd worden in Brabant vier regionale energiestrategieën (RES-sen) opgesteld. De bij de lokale participatie betrokken partijen beschouwen de in de A16 opgedane ervaringen als een belangrijke pijler voor de realisatie van de RES.

Voortgang ruimtelijk spoor

Tevens breng ik u op de hoogte van enkele ontwikkelingen in het ruimtelijk spoor. Het betreft voortgang op de volgende onderdelen: procedure, monitoring en handhaving en overige zaken.

1. Procedures

a. Beroepsprocedure inpassingsplan en omgevingsvergunningen

Na de vaststelling van het inpassingsplan, hebben GS op 1 oktober de omgevingsvergunningen aan initiatiefnemers verleend. Op één na alle initiatiefnemers hebben de Subsidie Duurzame Energie (SDE+) aangevraagd. De laatste initiatiefnemer vraagt SDE+ aan in de eerste tranche 2019: zie onder punt 1c. Van 12 oktober tot en met 22 november 2018 hebben het inpassingsplan met de omgevingsvergunningen ter inzage gelegen voor de beroepsprocedure bij de Raad van State, Afdeling Bestuursrechtspraak. Er zijn 28 beroepen ingesteld. Begin maart is het provinciale verweerschrift ingediend. Het is nog onbekend wanneer de zitting voor de Raad van State plaatsvindt. De uitspraak verwachten wij niet voor het einde van 2019.

Datum

18 maart 2019

Stuknummer

C2233139/4492142

b. Wijzigingsbesluit

Ondanks een zorgvuldige voorbereiding van inpassingsplan en omgevingsvergunningen, is het nodig om, voor de zitting van de Raad van State, een aantal correcties aan te brengen in de verbeelding van het inpassingsplan, de planregeling en de omgevingsvergunningen. Het betreft, naast het herstel van een paar kleinere (milieuneutrale) fouten in de verbeelding, een betere verankering van de verschijningsvorm van windturbines in de planregeling en een nauwkeurigere omschrijving van de 25-jaars termijn in de omgevingsvergunningen. Voorafgaand aan de zitting van de RvS, wordt het besluit uw Staten in juni 2019 ter vaststelling aangeboden.

c. Omgevingsvergunning Breda-Hazeldonk II

Omdat een initiatiefnemer in voorjaar 2018 geen omgevingsvergunning heeft aangevraagd voor een beoogde windmolen op Hazeldonk, is een andere initiatiefnemer benaderd. Daardoor is de aanvraag van deze omgevingsvergunning later dan de overige vergunningen in behandeling genomen. Begin maart is de definitieve beschikking verleend, zodat de SDE+ voor de eerste tranche 2019 aangevraagd kan worden.

d. Ontheffingen en vergunningen Wet Natuurbeheer (Wnb)

Op basis van de Wnb moeten voor de bouw van de windmolens langs de gehele A16 11 ontheffingen worden verleend ten behoeve van de bescherming van vogel- en vleermuissoorten. De instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000-gebieden vereisten een viertal vergunningen voor de windparken boven de kern van Breda. Op dit besluit zijn vier zienswijzen ingediend. Begin maart zijn de definitieve beschikkingen verleend, waarna beroep openstaat bij de Raad van State.

De vergunningen en ontheffingen Wnb maken deel uit van [het coördinatiebesluit](#) van Provinciale Staten van 19 januari 2018.

2. Monitoring en handhaving

Mede naar aanleiding van de wens van uw Staten (september 2017) is er door de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) een concept Strategie Monitoring en Handhaving opgesteld die met name betrekking heeft op geluid en slagschaduw. De strategie heeft met name betrekking op wijze waarop de in

de omgevingsvergunning vastgelegde wettelijke vereisten worden gemonitord en gehandhaafd. Daarnaast bevat de strategie de bepaling dat een eerder uitgevoerde referentiemeting geluid op 10 punten langs de A16 (de zogenaamde nulmeting) herhaald wordt na realisatie van de windmolens.

Eind februari is de strategie bekend gemaakt op de webpagina van Windenergie A16 en na raadpleging van stakeholders, klankbordgroep en na een kenniscafé voor omwonenden (zie hieronder bij 3a.), wordt de Strategie in procedure gebracht.

Naast de Strategie Monitoring en Handhaving zijn wij in gesprek met initiatiefnemers om bovenwettelijke maatregelen voor geluid en verlichting vast te leggen in een convenant. Het betreft o.a. de ontwikkeling van een geluidsapp voor omwonenden en een verlichtingsplan. De afsluiting van het convenant wordt in het vierde kwartaal 2019 voorzien.

Datum

18 maart 2019

Stuknummer

C2233139/4492142

3. Overige ontwikkelingen langs de A16

a. Participatieproces

Alhoewel de procedures bij de Raad van State voor het ruimtelijk spoor in deze fase van het project bepalend zijn, wordt er op gezette tijden een bijeenkomst gehouden van klankbordgroep samen met de dorps- en wijkraden. Aanwezigen worden op de hoogte gebracht van de voortgang en de ontwikkelingen langs de A16.

Tevens worden er voor omwonenden kenniscafé's georganiseerd. Het eerste kenniscafé in 2019 gaat over planschade (13 maart) en het tweede (5 juni) over geluid, licht, monitoring en handhaving.

b. Vernieuwing convenant WindenergieA16

Nu het PIP Wind A16 door PS (28 september 2018) is vastgesteld willen betrokken partijen de samenwerking in het A16 gebied vooral richten op het versnellen van de energietransitie. Het in december 2015 afgesloten convenant "Windenergie A16-zone" voldoet in deze situatie niet meer.

Het nieuwe convenant versterkt die samenwerking en geeft zo invulling aan lokale, provinciale en nationale ambities van de energietransitie en borgt de gemaakte afspraken in het kader van het project Windenergie A16

c. Radarverstoring

Indertijd zijn voor het voorkeursalternatief (VKA) en het ontwerp-inpassingsplan radarverstoringstoetsen door TNO uitgevoerd ten behoeve van verklaring van geen bezwaar van het ministerie van Defensie.

Voor de windparken Hazeldonk en Galder is een verklaring van geen bezwaar bij Defensie aangevraagd. Zonzeel en Klaverpolder volgen.

d. Netaansluiting windmolens A16

Door de stormachtige ontwikkeling van zonne-energie vertoont het netwerk van Enexis in Brabant knelpunten die mogelijk ook consequenties kunnen hebben voor de toekomstige aansluiting de windmolens langs de A16 op het elektriciteitsnet.

Uw Staten hebben 5 februari 2019 vragen gesteld over knelpunten in het aansluiten van zonneparken en windturbines. Ik verwijs naar de recente [Statenmedeling](#) waarin, met name onder punt 3, gerefereerd wordt aan de inspanningen

van de Provincie samen met de A16-gemeenten om deze knelpunten op te lossen.

Met vriendelijke groet,

drs. H.J.A. van Merrienboer
M.J.G. Spierings

Datum

18 maart 2019

Stuknummer

C2233139/4492142